

فراهم‌آوری و مدیریت مجلات الکترونیکی^۱

مؤلفان دانی کورتیس و پانوشان یونی^۲

مترجم امیررضا اصنافی^۳

چکیده

استفاده از منابع الکترونیکی که در حال گسترش روز افزون هستند، روز به روز توسط کاربران و کتابخانه‌ها بیشتر می‌شود. مجلات الکترونیکی نیز از همین گروه منابع هستند. کتابخانه‌ها برای تهیه مجلات الکترونیکی با چالش‌هایی روبرو هستند. این مقاله به‌طور خلاصه، روش‌هایی را برای فراهم‌آوری امکان دسترسی به مجلات الکترونیکی از طریق وبسایت‌های کتابخانه‌ای و فهرست‌های پیوسته و همچنین گردآوری آنها ارائه می‌دهد.

کلیدواژه‌ها

مجلات الکترونیکی، پایگاه‌های اطلاعاتی، منابع الکترونیکی، فهرست پیوسته، وب

مقدمه

فراهم‌آوری امکان دسترسی به مجلات الکترونیکی از طریق یک وبسایت کتابخانه‌ای و فهرست پیوسته^۴ و گردآوری آنها ارائه می‌دهد. ما خوانندگان را تشویق می‌کنیم که به برخی وبسایت‌ها و منابع دیگر مراجعه نمایند.

اشتیاق کارکنان برای حفظ و بقای جنبش و تحرک، به‌منظور حل مشکلات کاری و غلبه بر موانع فنی در

نشریات الکترونیکی برای کتابخانه‌ها، هم چیزی بابرکت هستند و هم نفرت‌انگیز. برای غنای مفهومی در محیط اطلاعاتی – برای روبرو شدن با کاربرانی که همواره تقاضاهایشان در حال افزایش است – کتابخانه‌ها باید منابع متن‌کامل مورد تقاضا را تا جایی که امکان دارد و در سریع‌ترین زمان فراهم‌آورند و دسترسی به آنها را سهولت بخشند. این مقاله، به‌طور خلاصه، روش‌هایی را برای

1. "Acquiring and Managing Electronic Journals". *Eric Digest*, 2002. [on-line]. Available: http://www.ericfacility.net/databases/ERIC_Digests/ed470033.html.

2. Donnelly Curtis and Paoshan Yue. کتاب نویسنده:

Developing and Managing Electronic Journal Collections: A How-to-Do It Manual for Librarians

و مدیر خدمات تحقیقاتی، و پانوشان یویی کتابدار بخش دسترسی به منابع الکترونیکی در دانشگاه نوادا هستند.

4. on line

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی aasnifi@yahoo.com

هنگامی که مجلات چاپی برای مدت زمان طولانی مورد نیاز نیستند، و مجلات الکترونیکی می‌توانند دسترسی مستقیم‌تر و بسیار گسترده‌ای را به اطلاعات کیفی فراهم سازند؛ در فضای مورد نیاز و نیز وقت کارکنان صرفه جویی خواهد شد.

زمان طولانی، نسبت به تهیه و نگهداری شماره‌های پیشین مجلات اقدام کنند. نگهداری هر دو قالب چاپی و الکترونیکی، برای کتابخانه و نیز ناشران مجلات، گران تمام می‌شود. هنگامی که مجلات الکترونیکی، همه جا حاضر باشند، ناشران و کتابخانه‌ها قادر خواهند بود نیروی خود را به تولید اختصاص دهند و امکان دسترسی به مجلات منحصراً پیوسته را فراهم سازند. آن روز فرا می‌رسد و کتابخانه‌ها می‌توانند کمک کنند که دوره این انتقال سخت، کوتاه‌تر شود.

شما به کارکنانی انعطاف‌پذیر و ساختاری سازمان‌یافته، نیاز خواهید داشت. تأثیر مجلات الکترونیکی بر فضاهای کتابخانه که در دسک‌اندکی را برای مدیریت مجلات چاپی دارد؛ و تقاضاهای تازه کارکنان، شما را ملزم خواهد کرد که موقعیت‌ها و الویت‌های کاری را از نو تعریف کنید. به منظور اداره بهتر مجلات الکترونیکی در کتابخانه رنو^۱، واقع در دانشگاه نوادا^۲، بخش مجلات، دیگر چندان به مجلات چاپی رسیدگی نمی‌کند و آنها را صحافی نمی‌نماید. آنها بخش کوچکی از نشریات ادواری را ارائه می‌دهند که نسبت به مجلات الکترونیکی، کمتر استفاده می‌شوند.

فراهم‌آوری

اگر بودجه ساکن یا روبه کاهش کتابخانه‌تان، شما را از پیگیری انتخاب مجلات الکترونیکی بازداشته است، ممکن است شگفت‌زده شوید وقتی دریابید که می‌توانید امکان دسترسی به صدها، یا نه، هزاران مجله الکترونیکی را فراهم کنید؛ بدون اینکه هیچ پول و هزینه اضافی را به خاطر گردآوری نشانی‌های اینترنتی مجلاتی که هم‌اکنون در دسترس هستند، بپردازید. اگر شما سرمایه‌های مستقیم در اختیار داشته باشید یا بتوانید بودجه‌های مورد نیاز را از دیگر مواد (همچون میکروفرم‌ها) بگیرید، قادر هستید که ده هزار یا تعداد بیشتری مجله را فراهم کنید؛ به‌ویژه اگر کتابخانه شما متعلق به یک کنسرسیوم باشد. هر کتابخانه می‌تواند پیوندهایی را به مجلات الکترونیکی رایگان برقرار کند؛ بسیاری از آنها انتشارات منحصراً پیوسته هستند. ممکن است که شما از فراوانی و کیفیت آنها حیرت کنید. برای یافتن آنها، وبسایت‌های کتابخانه‌هایی را بازدید نمایید که هم‌اکنون

مدیریت مجلات الکترونیکی، قاطعانه است. طرز تلقی مثبت کارکنان کتابخانه، همچنین به کاربران کمک می‌کند که با خدمات پیوسته کتابخانه سازگاری یابند. انگیزه کاربران برای دسترسی به مجلات الکترونیکی امری ساده است که به این ترتیب انجام و مطرح می‌شود:

۱. آیا این خدمات در هر زمانی از شبانه‌روز و در هر مکانی برای استفاده هم‌زمان کاربران متعدد در دسترس است؟

۲. آیا آموزش از راه دور و آموزش بر مبنای وب حمایت می‌شود؟

۳. آیا امکان دسترسی از راه دور به کتابخانه توسط محققانی که قادر نیستند به کتابخانه بیایند مهیاست؟

۴. آیا کاربران می‌توانند به تورق و جستجوی منابع پردازند و آیا امکان برقراری پیوند^۱ درونی با دیگر انتشارات و پایگاه‌های اطلاعاتی کتابشناختی وجود دارد؟

۵. آیا منابع الکترونیکی، عموماً نسبت به انتشارات چاپی، جاری‌تر هستند؟

۶. آیا موقعیت‌هایی برای افزایش انتشار منابعی که در محیط‌های چاپی ممکن نیست، فراهم شده است؟

مزایای مجلات الکترونیکی برای کتابخانه‌ها، هر چند که فراوان است، ولی فوراً نمایان نمی‌شود. هنگامی که مجلات چاپی برای مدت زمان طولانی مورد نیاز نیستند، و مجلات الکترونیکی می‌توانند دسترسی مستقیم‌تر و بسیار گسترده‌ای را به اطلاعات کیفی فراهم سازند؛ در فضای مورد نیاز و نیز وقت کارکنان صرفه جویی خواهد شد. فرصت‌های برقراری روابط بسیار زیاد هستند. خطر غرق شدن! کتابخانه‌ها نمی‌توانند برای مدت

فهرست‌هایی را گردآوری کرده‌اند. کتابخانه رنو در دانشگاه نوادا امکان دسترسی به ۲۶۷ مجله الکترونیکی را فراهم کرده است.

جستجوی کلیدواژه‌های

"Free Electronic Journals" Free online Journals در سایت گوگل می‌تواند به شما کمک کند تا فهرست‌های دیگر کتابخانه‌ها را پیدا کنید.

پایگاه‌های اطلاعاتی انبوه و مترجم، بر مبنای جستجوی موضوع مدار و بازیابی مقالات متعدد و گوناگون طراحی می‌شدند؛ ولی به دلیل فشار از جانب کتابخانه‌ها، اکنون بسیاری از آنها مجلات را به طور کامل و نیز با پوشش تمام متن در بر می‌گیرند و دسترسی به فهرست مندرجات از طریق نشانی‌های اینترنتی ثابت را فراهم می‌آورند. اگر شما پایگاه‌های اطلاعاتی متن کامل را از اِسکوپ^۱ و پروکوست^۲ و سایر فروشندگان مشترک شوید، می‌توانید پیوندهای مستقیم به مجلات را در پایگاه‌های اطلاعاتی با گذرکردن از رابط جستجو ایجاد کنید. توجه داشته باشید که در برخی موقعیت‌ها یک ناشر دسترسی به شماره‌های جدید را متوقف می‌کند یا مسدود می‌سازد.

شماره‌های پیشین بسیاری از مجلات در زمینه علوم، فناوری و پزشکی^۳ با کیفیت عالی به صورت رایگان در وب در دسترس است. انتشارات "های‌ویر"^۴ "میزبانی ۳۶۹، ۴۳۹ مقاله متن کامل رایگان از حدود ۲۰۰ مجله برعهده دارد. ابتکار عمل نویسندگان به جای خوانندگان، درآمدزاست.

مرکز "بیومد"^۵ منبعی بایبش از ۱۲۰ مجله رایگان موجود و جاری در زمینه زیست پزشکی است.

برخی ناشران، دسترسی پیوسته خیلی ارزان یا رایگان را به مشترکان فرم چاپی خود ارائه می‌دهند. کارگزار یا عامل تهیه مجله شما می‌تواند سیاهه‌ای از اشتراک‌هایی که دسترسی پیوسته رایگان را در بر می‌گیرند، برایتان بفرستند. شما همچنین می‌توانید از سیاهه اطلاعات مجله و ناشر^۶، در مجموعه‌های پیوسته الکترونیکی (اکو)^۷ که در پایگاه اطلاعاتی ا.سی.ال.سی قرار دارد، برای شناسایی ناشرانی که دسترسی پیوسته رایگان را به اشتراک‌های چاپی از طریق اکو فراهم می‌کنند، استفاده نمایید. خواه شما قصد این را داشته باشید که دسترسی به آنها را از

طریق پایگاه اطلاعاتی اکو فراهم کنید و خواه به این کار متمایل نباشید.

تعدادی از ناشران، بسته‌های نرم‌افزاری همه مجلات الکترونیکی خود را با هزینه‌ای معقول و عادلانه تهیه می‌کنند. برخلاف اشتراک‌های چاپی، هزینه برای نشریات پیوسته، می‌تواند در ابعادی گسترده از کتابخانه‌ای به کتابخانه‌ای دیگر متغیر باشد. ناشران بیشتر قیمت را بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده یا استفاده واقعی، به بودجه سازمان یا مؤسسه ربط می‌دهند. برای مثال از اشتراک‌های چاپی کتابخانه به منظور گرفتن قیمت یک بسته نرم‌افزاری پیوسته از ناشران، استفاده می‌کنند. بنابراین اگر کتابخانه شما مجلات اصلی را حذف کرده است، یا اینکه بودجه‌ای خیلی جزئی در اختیار دارد، این امکان وجود دارد که شما بتوانید دسترسی الکترونیکی به صدها و چه بسا هزاران مجله را با هزینه‌ای کمتر از چیزی که در سیاهه قیمت آمده، به دست آورید. در مذاکره و گفتگو با ناشران، وضعیت مالی و بودجه کتابخانه‌تان را برایشان شرح دهید.

بعد از دهه ۱۹۹۰، کتابخانه‌های بسیاری برای بقا و دوام حیات خود، به صورت ائتلافی به‌کار ادامه دارند. بیشتر ناشران، متمایل هستند که با یک شخص به‌نماینده‌گی از طرف تعدادی از کتابخانه‌ها، مذاکره و گفتگو نمایند.

بعد از دهه ۱۹۹۰، کتابخانه‌های بسیاری برای بقا و دوام حیات خود، به صورت ائتلافی به‌کار ادامه دارند. بیشتر ناشران، متمایل هستند که با یک شخص به‌نماینده‌گی از طرف تعدادی از کتابخانه‌ها، مذاکره و گفتگو نمایند و به واسطه ارائه تخفیف‌های گروهی، بتوانند مجلات خود را در کتابخانه‌های بیشتری، نسبت به قبل ارائه دهند. در یک نظام مشتری مدار، هزینه‌های محصول را به پای خریدار محاسبه نمی‌کنند، اما این کار در مجلات چاپی صورت می‌پذیرد. در نهایت، میزان استانداردهای نمایان‌تر و بیشتر، ارزش مجلات یک ناشر را افزایش می‌دهد؛ بنابراین گاهی اوقات، کتابخانه‌های

کوچک، از طریق یک مشارکت عملی بدون هزینه‌های اضافی، به یک بسته نرم‌افزاری کامل دسترسی خواهند یافت. در صورتی که شما در یک باشگاه خرید ائتلافی عضو نیستید؛ در نظرتان باشد که به عضویت یکی از آنها در آید و با آن آشنا شوید. گاهی اوقات، یک ائتلاف با هدفی ویژه، در ابتدا برای تخفیف گرفتن از یک ناشر شکل گرفته است.

یک حق انتخاب قطعی که باید به آن توجه شود، پرداختن هزینه‌های مجله الکترونیکی از سوی کاربران از طریق خدمات "به ازای هر بار دیدن، هزینه را پرداز" است که توسط کارگزارانی چون: ایسکو، فرست سرچ^۱ و این جنتا^۲ فراهم می‌شود، یا به منظور فعال کردن و کمک هزینه دادن، با ویژگی تحویل مقاله با واسطه یا بدون واسطه با در نظر گرفتن واسطی، به آن توجه می‌شود.

دسترسی

در دنیای پیوسته همچون جهان چاپی، کاربران مجلات را از طریق ۳ مجرا در اختیار می‌گیرند:

۱. آنها به دنبال مقالاتی در یک زمینه موضوعی معین می‌گردند، بدون اینکه به منابع توجهی داشته باشند.
۲. مقالاتی که قبلاً شناسایی شده‌اند.
۳. مندرجات کامل مجلات خاص (معمولاً شماره‌های اخیر آنها را در نظر می‌گیرند).

لازم است کتابخانه‌ها برای فراهم‌آوری امکان دسترسی به مندرجات مجله‌ها، از این رویکردها حمایت کنند. به این ترتیب، کتابخانه‌ها باید در گزینش رویکردهایشان در دسترسی به مجلات الکترونیکی زیرکانه عمل نمایند؛ که البته این امر به نیازهای کاربر و منابع موجود به لحاظ زمان و کارکنان بستگی دارد.

صفحات وب و فهرست پیوسته مبتنی بر وب

دسترسی به مجلات الکترونیکی، عموماً از طریق صفحات وب و یا فهرست‌های پیوسته مبتنی بر وب امکان‌پذیر می‌شود. یک صفحه وب با عناوین مجلات الکترونیکی که می‌تواند با حداقل مهارت‌های وب‌نویسی^۴ ایجاد شود، اساسی‌ترین و ساده‌ترین راه برای فراهم‌آوردن دسترسی است. این یک گام مقدماتی در برقراری ارتباط

کاربران با مجموعه مجله‌های الکترونیکی شماست. ارتباط مجلات الکترونیکی با فهرست پیوسته، به تخصص و مهارت فهرستنویسی نیاز دارد. با وجود این، این امر مزایایی همچون پیوند با قالب‌های چاپی (یا سایر قالب‌ها) و فراهم‌آوری دسترسی جامع کتابشناختی به همه منابع دارد. مسئله سازگاری با هر دو نوع قالب‌های چاپی و الکترونیکی برای کتابخانه‌ها، امری عادی تلقی می‌شود؛ به این معنا که آنها دسترسی به عنوان خود را از طرق گوناگون امکان‌پذیر می‌سازند.

رویکرد پایگاه اطلاعاتی

اگر کتابخانه شما تصمیم دارد که از طریق صفحات وب و فهرست پیوسته، دسترسی را فراهم سازد، لازم است که شما درباره رویکرد پایگاه اطلاعاتی خود بیندیشید. زمانی که صفحات وب و مدخل‌های فهرست به صورت مجزا نگهداری شوند، رویکرد پایگاه اطلاعاتی دوگانه^۵ به کار می‌رود. جدای از مسئله نگهداری مدخل‌های فهرست، کتابخانه‌ها باید سازوکاری مناسب را برای تولید صفحات وب، مشخص و معین کنند. برخی کتابخانه‌ها، یک فایل اچ.تی.ام.ال را در یک برنامه طراحی صفحات وب، همچون فرنت پیج^۶ یا دریم ویور^۷ نگهداری می‌کنند. برخی کتابخانه‌ها، اطلاعات مجله‌های الکترونیکی‌شان را در یک برنامه صفحه‌گسترده^۸ همانند اکسل یا برنامه یک پایگاه اطلاعاتی همچون آکسس ذخیره و آنها را به صفحات وب تبدیل می‌کنند. نمونه‌هایی که می‌توان از آنها نام برد، سایت دانشگاه رنوی نوادا و سایت دانشگاه ایالتی اوکلاهاماست. برخی دیگر از کتابخانه‌ها، یک پایگاه اطلاعاتی رابطه‌ای را به منظور ایجاد دسترسی تعاملی پیشرفته مبتنی بر وب، به کار می‌برند. مثال‌هایی که می‌توان زد عبارتند از: سایت دانشگاه کارولینای شمالی در گرینس بورو^۹ و سایت مؤسسه فناوری ماساچوست.^{۱۰}

رویکرد پایگاه اطلاعاتی واحد^{۱۱}، زمانی به کار می‌رود که یک کتابخانه، صفحات وب و فهرست پیوسته خود را از طریق یک پایگاه اطلاعاتی مرکزی تکثیر کرده باشد. این امر، فقط برای کتابخانه‌هایی طبیعی است که فهرست پیوسته را به عنوان پایگاه اطلاعاتی مرکزی برای این برنامه انتخاب کنند. به طور کلی، مدخل‌های

1. Pay-per-View

2. First search

3. Ingenta

4. Web authoring skills

5. Two-database approach

6. Front page

7. Dream Weaver

8. Spreadsheet

9. Greens boro

10. Massachusetts Institue of Technology

11. One-database approach

مجله الکترونیکی فهرست شده، به قدر کافی طیف کاملی را از نقاط دسترسی ارائه می دهند؛ و کتابخانه ها به دلیل داشتن تخصص در فهرست نویسی شناخته شده هستند. در این الگو، اطلاعات مجله های الکترونیکی، به منظور تولید صفحات وب در حال پرش، از فهرست پیوسته اقتباس می شوند. نمونه هایی در این زمینه عبارتند از: آزمایشگاه ملی آلاموس^۱ و دانشگاه میامی. آنها یک نسخه متفاوت از «رویکرد پایگاه اطلاعاتی واحد» را برای استفاده در برنامه های اکسل و اکسس هستند که هم برای تولید صفحات وب و هم پیشینه های^۲ مختصر مارک به کار می روند. بیشتر فهرست نویسان، این مسئله را راهی برای گردآوری یک فهرست نمی دانند؛ اما این یک راه سریع برای قراردادن پیشینه ها در آنجاست. به طوری که درباره آن بحث خواهد شد، این امر به طور قطعی، گزینه تک پیشینه ای را حذف می کند؛ اما به این مورد ممکن است که به چشم یک تلاش سودمند مقدماتی نگریسته شود.

کتابخانه های زیادی قبلاً فراهم کردن امکان دسترسی به مجلات الکترونیکی را با رویکرد پایگاه اطلاعاتی دوگانه آغاز کردند. برخی از آنها اکنون برای «رویکرد پایگاه اطلاعاتی واحد» راه اندازی شده اند یا در حال راه اندازی شدن هستند. دلایل اصلی که برای به کار بردن «رویکرد پایگاه اطلاعاتی واحد» وجود دارد، عبارتند از:

۱. کاهش زمان مورد نیاز کارکنان برای نگهداری صفحات وب؛
۲. فراهم آوردن اطلاعات باثبات از میان نقاط دسترسی متعدد؛
۳. افزایش دقت و بهنگام سازی داده ها.

کتابخانه ای که هنوز در مراحل اولیه از فراهم آوری دسترسی به مجله های الکترونیکی قرار دارد، باید به طور جدی کاربرد «رویکرد پایگاه اطلاعاتی واحد» را بررسی کند.

سطوح دسترسی

اساسی ترین شکل دسترسی به صفحات وب، سیاهه ای القابیی از عناوین به همراه پیوندهاست. به منظور افزایش دسترسی، کتابخانه ها ممکن است که تاریخ های پوشش، ناشران، محدودیت های معمول،

دلایل اصلی که برای به کار بردن «رویکرد پایگاه اطلاعاتی واحد» وجود دارد، عبارتند از:

۱. کاهش زمان مورد نیاز کارکنان برای نگهداری صفحات وب؛
۲. فراهم آوردن اطلاعات باثبات از میان نقاط دسترسی متعدد؛
۳. افزایش دقت و بهنگام سازی داده ها.

گروه بندی های موضوعی، عنوان و موتورهای کاوش موضوعی و دیگر اطلاعاتی را که مفید فرض شده اند، برای جامعه کاربران اضافه کنند. همان طور که اطلاعات فهرست نویسی کامل برای فهرست پیوسته نیز کاربرد دارد، برای نشریات الکترونیکی پایدار^۳ هم صدق می کند، اطلاعاتی نظیر عناوین ناشران؛ زمانی هم فهرست نویسی حداقل (سطح اول فهرست نویسی) برای عناوینی که تداوم کمتری دارند مورد توجه قرار می گیرد، همانند عناوینی که از طریق پایگاه های اطلاعاتی تمام متن در دسترس هستند که در این صورت آنها به هیچ وجه در فهرست به حساب آورده نمی شوند.

زمانی که کتابخانه ای، رونوشت چاپی از یک عنوان مجله الکترونیکی را در اختیار داشته باشد، در آن صورت است که باید تصمیم دیگری اتخاذ نمود. آیا رویکرد «پیشینه منفرد»^۴ یا «پیشینه مجزا»^۵ کاربرد خواهد داشت؟ هنگامی که از رویکرد «پیشینه منفرد» استفاده می شود، اطلاعات و پیوند مجله الکترونیکی به پیشینه کتابشناختی نسخه چاپی افزوده می شود. وقتی که از رویکرد «پیشینه مجزا» استفاده می شود عنوان نشریه الکترونیکی پیشینه کتابشناختی خود را دریافت می کند. یک کتابخانه باید نیازهای موضوعی خود را در نظر بگیرد و مطابق آن، در مورد رویکردی که می خواهد به کار ببرد، تصمیم گیری نماید.

1. Alamos
2. Records
3. Stable

4. Single-Record
5. Separate-Record

نشانی اینترنتی باز

پیدایش استاندارد "نشانی اینترنتی باز"، یک موقعیت جالب را برای کتابخانه‌ها فراهم می‌آورد که آنها به موجب آن می‌توانند منابع الکترونیکی مربوط به کاربران را به کتابخانه بیاورند. با نشانی اینترنتی باز، کتابخانه‌ها می‌توانند استانداردهای مرجع در پایگاه‌های اطلاعاتی نمایه‌ای را به انواع خدمات موجود برای استانداردهای خاص، متصل کنند. آن خدمات ممکن است که شامل یک یا تعداد بیشتری منبع تمام‌متن، جستجو در فهرست کتابخانه، جستجو در یک پایگاه اطلاعاتی ملی یا منطقه‌ای، آغاز دریافت تقاضای امانت بین‌کتابخانه‌ای^۲، سؤال از یک کتابدار یا جستجوی اطلاعات مربوط به نویسنده یا نویسندگان و نیز مجلات باشد. لازم است کتابخانه، قبل از فراهم آوردن این نوع از خدمات مرجع^۳ پیونددی، درباره نشانی اینترنتی باز و انتخاب منابعی که مجاز به استفاده از نشانی اینترنتی باز هستند، در اختیار داشته باشد. انتخاب این خدمات فوق‌العاده کارآمد، ارزش توجه کتابداران را دارد.

تأمین منبع از خارج^۴

همیشه حق انتخاب منابع خارجی وجود دارد. محصولات موجود، شامل سیاهه‌هایی الفبایی از الف تا ی برای عناوین پایگاه اطلاعاتی تمام‌متن هستند که شامل موجودی‌ها و روزآمدکردن‌های منظم، پیشینه‌های

آماده مارک برای بارگذاری‌های دسته‌ای^۵، موتورهای کاوش موضوعی و عنوانی در صفحات وب و دیگر خدمات مربوط به مجله‌های الکترونیکی هستند.

ایسکو، سریال سلوشن^۶، تی‌دی‌نت^۷ که میزبانی خدمات مجله‌های الکترونیکی^۸ را بر عهده دارند، از میان خدمات منابع خارجی در زمینه واردکردن داده‌ها و برنامه‌سازی، بیشتر در دسترس هستند.

منابع برای مطالعه بیشتر

1. Brandsma, T. W.; Bernhardt, E.R.; Sally, D.M. (2002). "Journal Finder: A solution for comprehensive and unmediated access to journal articles." *Serials Review*, 28(1):13-20.
2. Curtis, D.; Scheschy, V.M.; Tarango, A. R. (2000). *Developing and managing electronic journal collections: A how-to-do-it manual for librarians*. New York: Neal-Schuman Publishers.
3. Hennig, N.(2002). "Improving access to e-journals and databases at the MIT Libraries: Building a database-backed web site called "Vera". *Serials Librarian*, 41(3/4):227-254.
4. Needleman, M. (2002). "The OpenURL: An emerging standard for linking". *Serials Review*, 28(1): 74-76.
5. Rich, L.A., ; Rabine, J.L. (2001). "The changing access to electronic journals: A survey of academic library websites revisited." *Serials Review*, 27(3/4):1-16.